

De Schimmen

Ik interview Jannie Bergsma-Visser in het Alzheimer Café Rijswijk. Haar man Henk, met wie zij 53 jaar getrouwd is, heeft dementie en is sinds enkele maanden opgenomen in het verpleeghuis.

Jannie heeft het daar heel moeilijk mee. Ze neemt deel aan gesprekken in een lotgenotengroep en ontleent daaraan veel steun, zo vertelt ze de zaal. Toch slaat het verdriet nog geregeld met grote kracht toe. 'Dan zit ik 's avonds thuis op de bank en word ik overspoeld door allerlei gedachten en vragen: Wat gaat er nu in hem om? Denkt hij aan thuis? Vraagt hij zich af waar ik ben en wat ik doe? Mist hij me? Mist hij de kinderen?' 'Als ik zo verdrietig ben, ga ik schrijven,' vertelt Jannie. Ze pakt een briefje uit haar tas en begint een gedicht voor te lezen dat ze direct na een bezoek aan haar man schreef.

*Ik zie ze gaan, de schimmen, in het huis waar ze wonen
Ze weten niet en zullen nooit weten dat ze nooit meer thuis komen
Ze weten niet meer waar ze wonen
Ze willen altijd weg, maar weten niet waarheen
Doelloos gaan ze voorbij, de schimmen die het niet meer weten
Onrust staat in hun ogen, want ze weten dat ze niet meer weten*

*Dus staan ze weer op om te gaan
Hun weg is lang, tergend lang
Het is goed dat ze dat niet weten
Mijn God, hoe kan zo iets bestaan*

*Voor hen die nog wel weten is dit niet te verstaan
Want zij weten dat de schimmen niet meer weten
Ook van degenen die nog wel weten, weten zij niet meer
Onverdraaglijk*

Het is doodstil in de zaal. Je merkt dat veel mensen dit herkennen, de emoties zijn voelbaar. 'Het woord "schimmen" klinkt wel zwaar,' zegt Jannie zacht. 'Maar ik bedoel ermee dat al die mensen schimmen zijn van wie zij ooit waren. Dat geldt ook voor Henk. Als je elkaar al zo lang kent, kun je elkaar lezen en schrijven. Dat was bij ons ook zo. Maar nu niet meer. Ga niet in zijn hoofd zitten, zeg ik tegen mezelf, want je weet niet wat hij denkt. Maar soms kan ik het niet helpen.' Aan het eind van de avond vragen veel mensen Jannie om de tekst van haar gedicht. ♦

TEKST FRANS HOOGEVEEN

BEELD SIMON VAN KESSEL/TWIN MEDIA BV